

Folkhälsomyndigheten

info@folkhalsomyndigheten.se
erica.edman@folkhalsomyndigheten.se

Stockholm 2020-12-22

**REMISSYTTRANDE;
Förslag till föreskrifter om ändring i Folkhälsomyndighetens föreskrifter
och allmänna råd (HSLF-FS 2020:37) om tillfälliga smittskyddsåtgärder
på serveringsställen
(Ert diarienummer 06006-2020)**

Visita är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar ca 5 550 medlemsföretag med runt 8 260 arbetsställen, huvudsakligen hotell, restauranger, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferensanläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer samt turist- och eventföretag. Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

Visita har tagit del av rubricerat förslag och får härmed inkomma med följande.

YTTRANDE

Folkhälsomyndighetens förslag

Enligt Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2020:37) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen får antalet besökare i ett och samma sällskap som sitter ner tillsammans på serveringsstället uppgå till högst åtta personer. Om den grupp som besöker serveringsstället uppgår till fler än åtta besökare ska den som driver serveringsstället dela upp gruppen i sällskap med högst åtta besökare i varje.

Med hänvisning till en kraftigt ökande smittspridning ser Folkhälsomyndigheten ett ytterligare behov av att vidta åtgärder avseende serveringsställen. Folkhälsomyndigheten föreslår därför att föreskrifterna ska ändras på så sätt att antalet personer i ett och samma sällskap vid ett bord, en bardisk eller liknande får uppgå till högst fyra personer.

Olika restriktioners påverkan på företagen i besöksnäringen hittills

Företagen i besöksnäringen – restauranger, hotell, konferensanläggningar, nöjesparker, nattklubbar, skidanläggningar och campingplatser m.m. – har drabbats oerhört hårt till följd av coronapandemin och de restriktioner som redan har införts i samband med denna. Särskilt hårt har företagen drabbats av restriktionerna i lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen med anslutande föreskrifter och allmänna råd från Folkhälsomyndigheten samt förordningen (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

Förordningen om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar innehåller sedan den 24 november 2020 en huvudregel om att allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än åtta deltagare tills vidare inte får hållas inom Sverige. Det tidigare gällande undantaget från deltagarbegränsningen vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar som hålls på serveringsställen som omfattas av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder har upphört. Undantaget för så kallade arrangemang med sittande publik och möjligheten att då tillåta högst 300 deltagare kvarstår däremot i förordningen. Vid allmänna sammankomster för religionsutövning som hålls med anledning av dödsfall – det vill säga begravningar – får antalet deltagare vara högst 20.

Länstyrelserna har under senare tid meddelat föreskrifter om en begränsning till högst åtta deltagare vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar inom länet, även vid så kallade arrangemang med sittande publik.

Regeringen har dessutom beslutat om förordningen (2020:956) om tillfälligt förbud mot servering av alkohol, som innebär att det sedan den 20 november 2020 och till utgången av februari 2021 är förbjudet att servera alkohol på serveringsställen mellan kl. 22.00 och 11.00. Detta förbud ska enligt regeringens senaste förslag skärpas till att gälla mellan kl. 20.00 och 11.00 från och med den 24 december 2020 till och med den 15 januari 2021 och därefter återgå till ett förbud mot alkoholserving mellan kl. 22.00 och 11.00.

Visita är helt och fullt på det klara med att människors hälsa alltid måste sättas i främsta rummet och vi har mycket stor respekt och förståelse för att olika typer av åtgärder måste vidtas för att motverka spridningen av covid-19. I detta ligger också att förändringar kan komma att behöva ske och ytterligare åtgärder vidtas beroende på hur smittspridningen utvecklas. Visita och våra medlemsföretag har nu i nio månaders tid vidtagit en mängd åtgärder för att bidra till att motverka smittspridning och för att efterleva de restriktioner som gäller och vi ser detta som en självklar och viktig uppgift.

Det företagen nu så akut behöver – och har behövt under en längre tid – är i första hand rimliga förutsättningar att bedriva sina verksamheter på ett så normalt och fungerande sätt som möjligt. De restriktioner som har införts i samband med coronapandemin innebär för de flesta av Visitas medlemsföretag mycket allvarliga begränsningar i och i vissa fall ett fullständigt omöjliggörande av driften av verksamheten, i praktiken ett näringsförbud.

Visita har under lång tid framfört att det måste vara högt prioriterat att lätta på eller helt upphäva de restriktioner som finns så snart det bedöms vara möjligt och rimligt ur ett smittskyddsperspektiv. Det behövs i det sammanhanget också en konkret och tydlig plan framåt från såväl politiken som från myndigheterna samt ett aktivt arbete i dialog med näringsen för när och hur sådana förändringar ska ske, så att företagen successivt och under ansvarstagande former kan återstarta sina verksamheter och bidra till sysselsättning.

Visitassynpunkter på förslaget

Restriktioner får inte vara mer ingripande än nödvändigt och behovet av dem måste omprövas löpande

Visita vill betona den stora vikten av att nödvändigheten av olika typer av restriktioner samt omfattningen av och innehållet i dem alltid övervägs mycket noggrant. Mer omfattande och långtgående restriktioner än vad som verkligen bedöms vara nödvändigt och proportionerligt för att motverka smittspridning måste undvikas. Och på motsvarande sätt som det måste ske en noggrann avvägning av behovet av införande av olika restriktioner är det av stor vikt att de också bedöms och omprövas löpande. Så snart regler som på olika sätt begränsar eller hindrar verksamheterna inte längre kan motiveras måste de också upphävas.

Visita ifrågasätter behovet av den föreslagna begränsningen och motsätter sig därför det aktuella förslaget

Enligt Folkhälsomyndighetens nu gällande föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen får antalet besökare i ett och samma sällskap som sitter ner tillsammans på serveringsstället uppgå till högst åtta personer. Om den grupp som besöker serveringsstället uppgår till fler än åtta besökare ska den som driver serveringsstället dela upp gruppen i sällskap med högst åtta besökare i varje.

Visita inser självklart vikten av att spridningen av covid-19 bromsas. Därom råder ingen tvekan. Däremot ifrågasätter vi det verkliga behovet av och rimligheten i åtgärden att sänka gränsen för antalet personer i ett sällskap som får sitta ner tillsammans till så få som fyra personer.

Den statistik Visita har tagit del av beträffande smittspridning på serveringsställen visar att den reglering som gäller för serveringsställen och de åtgärder som företagen vidtagit där för att motverka smittspridning haft god effekt. Enligt en granskning som SVT gjort och publicerade den 12 november 2020 var det enbart fem procent av de covidfall som smittskyddsmyndigheterna rapporterat till Folkhälsomyndigheten som kunde kopplas till serveringsställen. Det förekommer även annan och senare statistik som visar att förekomsten av smittspridning på serveringsställen är ännu mindre än vad som nu har angetts. Detta talar starkt emot att det finns anledning att införa en skärpning som den föreslagna.

Det ska framhållas att den föreslagna förändringen skulle medföra uppenbara konsekvenser för såväl serveringsställena som gäster som avser att besöka sådana. Verksamheterna har investerat i möbler och/eller inrättat sina serveringslokaler efter möjligheten att låta åtta personer sitta tillsammans vid samma bord utifrån nu gällande regler. Om antalet sänks till fyra måste nya investeringar och/eller förändringar i lokalen ske. Fyra är också en mycket lågt satt gräns som i många fall skulle medföra att inte ens familjer som bor ihop och kommer tillsammans till serveringsstället får sitta tillsammans vid ett bord där. Exempelvis skulle familjer med två vuxna och tre barn vid ett genomförande av förslaget tvingas dela upp sig vid två bord, vilket framstår som uppenbart orimligt. Visita har redan fått tydliga signaler om att avbokningar nu har drabbat företagen till följd av den föreslagna skärpningen.

Sammantaget anser Visita att de krav på smittskyddsåtgärder på serveringsställen som redan gäller fungerar väl och att det inte har framkommit eller redovisats några konkreta skäl som motiverar ett genomförande av den föreslagna skärpningen.

Mot ovan angiven bakgrund motsätter sig Visita med kraft den föreslagna ändringen av de aktuella föreskrifterna.

Skärpta restriktioner medför ökat behov av stöd till företagen

Visita vill framhålla att det redan nu föreligger ett mycket stort och akut behov av att förlänga och utöka olika statliga stödåtgärder för företagen i besöksnäringen, för att stötta dem igenom krisen och rädda arbetstillfällena. Synnerligen ingripande restriktioner riktade mot företag i besöksnäringen har den senaste tiden kommit slag i slag. Restriktionerna hämmar högst påtagligt möjligheten för företagen i besöksnäringen att bedriva sina verksamheter på ett sätt som ens är i närheten av det normala.

Företagens behov av statligt stöd för att kompensera den svårt negativa ekonomiska inverkan olika typer av begränsande regler har är inte bara uppenbart utan även direkt akut för att förhindra massuppsägningar och konkurser. Skärpningar av olika typer av

restriktioner gör det ofrånkomligt att de redan drabbade företagen i än högre grad kommer att behöva ännu mer omfattande, förbättrat och förlängt ekonomiskt stöd.

De stödåtgärder som hittills har införts har haft svårt att nå ut till företagen i besöksnäringen och efter att olika typer av restriktioner de senaste veckorna har skärpts ytterligare är läget än mer akut. Sverige står inför en reell risk för massarbetslöshet, inte minst bland unga, mot bakgrund av hur restriktionerna slår mot besöksnäringen.

Även ovanstående måste vägas in vid övervägandet av att skärpa de aktuella föreskrifterna.

Med vänlig hälsning

Jonas Siljhammar
VD

Stefan Lundin
Chefsjurist